

„MAJ Z DRZEWAMI” SPACER W PARKU STASZICA

**Mikrogranty
NGO**

Organizator:

miastoDrzew
STOWARZYSZENIE
OCHRONY DRZEW

Współorganizatorzy:

umbrella
fundacja wspierania
organizacji pozarządowych

TRAJWA
stowarzyszenie

Partner:

Strada
Kultury
Wrocław

Projekt finansowany ze środków Gminy Wrocław.

TRASA SPACERU

1. Dąb szypułkowy
2. Dąb biały
3. Dąb czerwony
4. Dąb bezszypułkowy
5. Kłony (polny, zwyczajny, jawor, srebrzysty)
6. Platan klonolistny
7. Lipy (drobnolistna, krymska)
8. Kasztanowiec żółty
9. Lipa srebrzysta
10. Dąb błotny
11. Klon jesionolistny
12. Dąb szypułkowy odm. Fastigiata
13. Kasztanowiec zwyczajny w odm. Baumannii
14. Wiązowiec zachodni
15. Tulipanowiec amerykański
16. Glediczja trójićniowa
17. Podsumowanie spaceru

Dąb czerwony *Quercus rubra* L.

Drzewo do wysokości 25 m, o szerokiej koronie. Gatunek sprowadzony do Europy z Ameryki Północnej. Liście największe spośród występujących w Polsce dębów, o długości do 22 cm, bardzo zmienne w kształcie, z 3 – 5 parami ościsto ząbkowanych kłap. Przebarwiają się jesienią, często na kolor czerwony. Owoce duże, pękate.

Dąb czerwony zaliczany jest do gatunków inwazyjnych.

Liście tego gatunku zdobią awersy polskich monet.

Dąb błotny *Quercus palustris* Muenchh.

Gatunek północnoamerykański, występuje tam w dolinach rzek, jednak nie na bagnach. Dolne gałęzie zwisające, nawet po obumarciu długo zostają przy pniu. Liście mniejsze niż u dębu czerwonego i bardziej powcinane. Owoce prawie półkuliste, małe o 1 cm dł. W Polsce sadzony w parkach, rzadziej lasach.

Dąb biały *Quercus alba* L.

Gatunek północnoamerykański, z białawą lub szarobiałą korą, z odstającymi płatami. Liście duże, zmienne w kształcie, mocno kłapowane, na szczycie zaokrąglone. Jesienią liście przebarwiają się na fioletowopurpurowy kolor.

Dąb szypułkowy *Quercus robur* L.

Potężne drzewo, w dogodnych warunkach osiągające wysokość do 40 m. Wiek najstarszych dębów może wynosić ponad 700 lat. Ciemnozielone i błyszczące liście zwykle z 3–6 parami zaokrąglonych kłap, u nasady z charakterystycznymi uszkami, ogonki krótkie do 1 cm dł. Drzewo jednopienne, kwiaty wiatropylne. Kwiatostany męskie kłosokształtne, zwisające. Kwiatostany żeńskie na końcach pędów, niepozorne. Żołędzie osadzone na długiej szypulce. Dęby są ważnym elementem budującym drzewostany. Na dębach żyje kilkadziesiąt gatunków owadów. Kilka spośród nich to gatunki chronione m. in.: kozioróg dębosz, czy pachnica dębowa.

Dąb bezszypułkowy *Quercus petraea* Matt.

Dorastające do 30 – 40 m wysokości drzewa, o długim, prostym pniu. Kora podobna jak u dębu szypułkowego. Liście z wierzchu ciemnozielone, błyszczące, regularnie kłapowane. Nasady liści klinowate, liście osadzone na długim ogonku (do 2, 5 cm). Jesienią długo utrzymują się na gałęziach. Kwitnie w maju, drzewo jednopienne, wiatropylne. Owoce (żołędzie) osadzone na krótkich szypułkach (krótszych od ogonków liściowych) lub przylegające bezpośrednio do pędów.

Wiązowiec zachodni *Celtis occidentalis* L.

Drzewo z bardzo szeroką koroną i zwisającymi gałązkami. Kora szarawa, z charakterystycznymi „naciekami” korkowymi. Liście asymetryczne, jajowate, z wyciągniętym wierzchołkiem. Owoce to pestkowce wielkości grochu, pomarańczowe lub czerwone. Owocujące pędy zamierają i odpadają. Drzewo występuje w Stanach Zjednoczonych.

Klon zwyczajny *Acer platanoides* L.

Drzewo dorastające do wysokości 30 m. Kora brunatno-szara, drobno, podłużnie pękająca. Pąki czerwono-brązowe, ustawione nakrzyżlegle. Liście duże, o średnicy 10-20 cm, 5-7 kłapowane. Kłapy ostro zakończone. Brzegi blaszki liściowej odległe, grubo ząbkowane. Liście koloru żywo-zielonego, od spodu jaśniejsze. Ogonyki długie, z kanalikami mlecznymi. Kwiaty koloru jasnożółtego, rozwijają się wcześniej od liści. Kwiatostany wzniesione. Owocem jest spłaszczony orzeszek, skrzydełka zazwyczaj mocniej rozwarte niż u jawora.

Klon jawor *Acer pseudoplatanus* L.

Drzewo do wysokości 35 m. Kora starszych drzew łaciata, brązowo – szara, łuszcząca się tafelkowatymi płatami. Łuski pąków zielone, z brązowymi obrzeżeniami. Liście zmienne w kształcie, 3-5 kłapowane, na długich ogonkach. Brzegi liści karbowano – piłkowane, u góry zaokrąglone. Wierzch liści ciemnozielony, spód sinawy lub czerwony. Ogonyki bez kanalików mlecznych. Kwiaty zebrane w zwisające grona. Kwiaty rozwijają się wraz z liśćmi, kwitną w maju. Owocem są wypukłe, niemal okrągłe, zaopatrzone w skrzydełka orzeszki. Skrzydełka skierowane są ku dołowi.

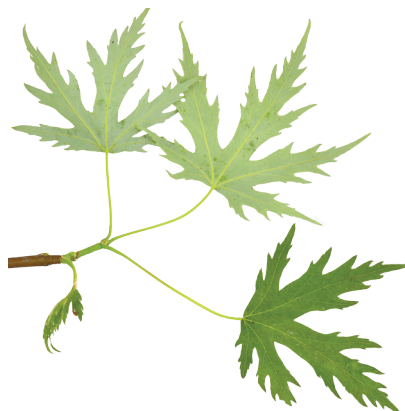
Klon jesionolistny *Acer negundo* L.

Niewysokie drzewo, zwykle kilkupniowe. Pnie krzywe, pochylone, pokryte naroślami. Liście złożone z 3 – 7 (9) dość dużych, zaokrąglonych listków. Brzegi liściowe grubo ząbkowane lub prawie całobrzegie. Ogonyki długie. Drzewo kwitnie w kwietniu, na długo przed rozwojem liści. Kwiaty męskie zebrane w wiązki i zwisające żeńskie w gronach. Owocem jest uskrzydłony orzeszek. Drzewo pochodzi z Ameryki Północnej, zaliczany do gatunków inwazyjnych.

Klon srebrzysty *Acer saccharinum* L.

Duże drzewo. Kora popielatoszara, długo gładka, później spękana. Liście głęboko kłapowane, ostro piłkowane, na szczycie ostre. Pod spodem dojrzałe liście białawe. Orzeszki oskrzydłone, duże i wypukłe. Zwykle tylko jeden z pary prawidłowo wykształcony. Drzewo pochodzi z Ameryki północnej. Drzewo to nie nadaje się do sadzenia przy ulicach, wykształca szerokie korony, źle znosi ciecia dużych konarów.

Klon polny *Acer campestre* L.

Wysoki krzew lub niskie drzewo do 10 – 20 m wysokości, krótkim pniu i nisko osadzonej, szerokiej koronie. Kora szarobrązowa, spękana. Pąki małe, gałązki brązowe, cienkie. Liście naprzeciwległe, zmienne w kształcie, zwykle o długości od 5 do 8 cm, całobrzegie, koloru matowozielonego. Jesienią przebarwiają się na żółto. Klon polny kwitnie w maju, wraz z rozwojem liści. Kwiaty zebrane w baldachogrona. Owoce z aparatem lotnym. Skrzydełka mocno rozwarste.

Platan klonolistny *Platanus ×hispanica* Mill.

Mieszaniec platanu zachodniego ze wschodnim. Drzewo z szeroką, rozłożystą koroną. Kora charakterystyczna szaro-oliwkowa, łuszcząca się. Pączki okryte jedną łuską. Liście duże, dłoniastokłapowane (3, 5, 7 kłap), w zarysie trójkątne, grubo ząbkowane. Kłapa środkowa nieco większej grubości. Owoce zebrane w kuliste główki, zwisające na długich szypułkach.

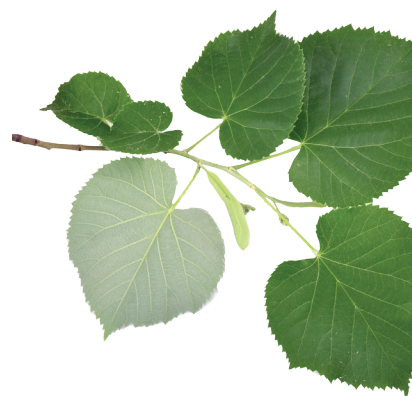
Gledicja trócierniowa *Gleditsia triacanthos* L.

Drzewo do 30 m wys. Pochodzi z Ameryki Północnej. Liście parzystopierzastozłożone, długości 10-13 cm, złożone z 16-30 wąskich, eliptycznych listków. Pień i pędy pokryte licznymi, sztywnymi i długimi trójdzielnymi cierniami o długości nawet do 15-17 cm. Pojedyncze, zebrane w grono, promieniste o barwie zielonkawożółtej. Płaskie, czerwono-brązowe i błyszczące, łukowate strąki o długości 15-40 cm, często skręcone

Lipa srebrzysta *Tilia tomentosa* Moench.

Drzewo do 30 m. Pędy pokryte włoskami. Liście okrągławe, brzegiem ząbkowane, ciemnozielone od spodu pokryte białoszarym, filcowym nalotem. Kwitnie w lipcu - sierpniu. Owoce pokryte kutnerem. Gatunek odporny na susze. Naturalnie występuje w południowo-wschodniej Europie i w Azji.

Lipa drobnolistna *Tilia cordata* Mill.

Drzewo do wysokości 35 m. Kora pnia z podłużnymi spęknięciami. Pędy brązowe lub zielonkawe, błyszczące, z licznymi przetchlinkami. Liście małe (3 – 7 cm), sercowate, brzegiem piłkowane, wierzch matowo – zielone, spodem sinawe, z kępkami rudawych włosków (6). Kwiaty obupłciowe, owadopylne, zebrane po kilka w wierzchotkowaty kwiatostan przyrośnięty do zielonej podsadki. Owoce to małe, filcowo owłosione orzeszki, często asymetryczne, bez żeber, opatrzone w skrzydełko. Łupina dość cienka.

Lipa szerokolistna *Tilia platyphyllos* Scop.

Wysokie drzewo o rozłożystej koronie, długowieczne. Pędy zielonkawe-brązowe, zaczerwienione od strony słonecznej. Liście okrągławe, o długości 6-12 cm, brzegi karbowanopilkowane, ząbki ostro zakończone. Nasada sercowata. Liście dość miękkie. Zazwyczaj owłosiona spodnia część blaszek liściowych. Większe skupiska włosków przy nerwach liści. Kolor włosków – biały, rzadziej rudawy. Kwiaty owadopylne, zebrane po kilka w wierzchotkowaty kwiatostan. Kwitnie od czerwca do lipca. Owoce to kuliste orzeszki okryte grubą osłonką z wyraźnymi 5 żeberkami.

Lipa krymska *Tilia ×euchlora* Koch.

Drzewo pochodzenia mieszańcowego (lipy drobnolistnej i *Tilia dasystyla*). Liście nieduże, u nasady ucięte lub sercowate. Brzegi ościsto piłkowane, z wierzchu ciemnozielone i silnie błyszczące. Owoce płonne, elipsoidalne, owłosione.

Kasztanowiec żółty *Aesculus flava* L.

Drzewo do wysokości 20 m, pędy dość cienkie, pąki nie klejące. Liście złożone z 5-7 wąsko-jajowatych listków, brzegiem regularnie piłkowanych. Kwiaty żółtawe, pokryte gruczołkami (kielich i trzonek szypułki). Pręciki krótsze od płatków. Owoce gładkie. Naturalnie występuje w Ameryce Północnej.

Kasztanowiec czerwony *Aesculus ×carnea* Hayne

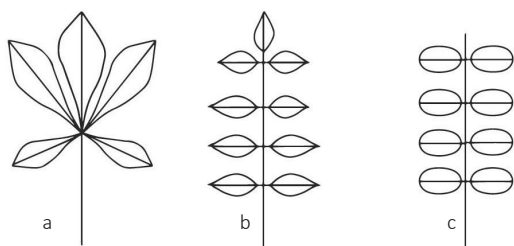
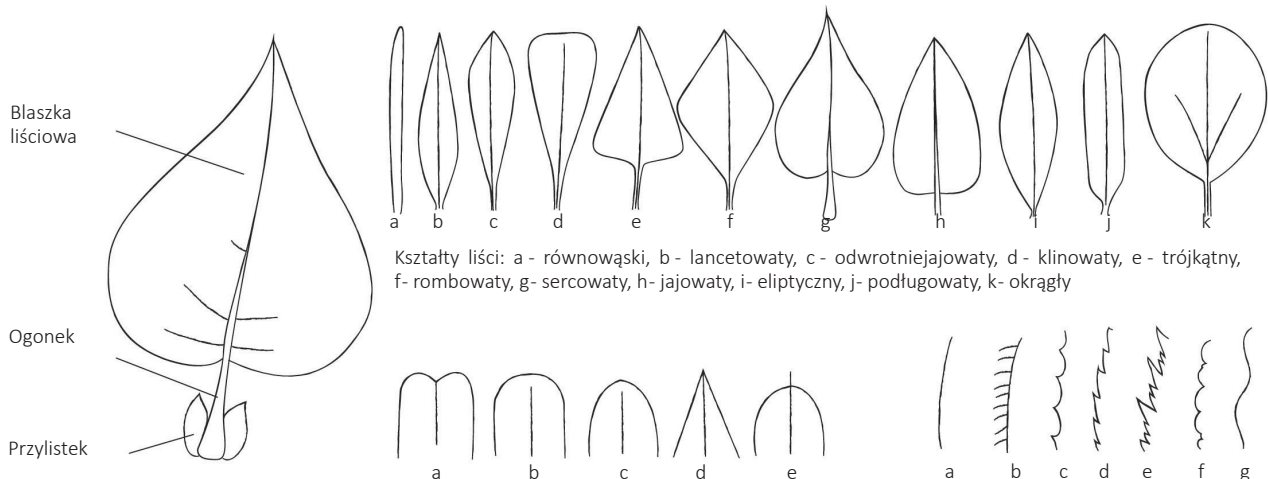
Drzewo pochodzenia mieszańcowego (kasztanowiec biały i krwisty). Liście ciemnozielone, błyszczące, pofalowane i sztywne. Kwiaty od różowych po czerwone. Drzewo to dość dobrze znosi warunki miejskie i suszę.

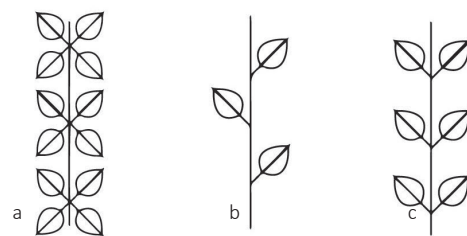
Kasztanowiec zwyczajny *Aesculus hippocastanum* L.

Drzewo do wys. 25-30 m. Korona wydłużona, zaokrąglona, gęsta. Kora starych drzew ciemna, łuszczy się podłużnymi tafelkami. Pień zazwyczaj skręcony. Pędy grube, pąki duże, lepkie. Liście dłoniastozłożone. Owoce to kolczaste torebki o średnicy do 6 cm, zawierające 1-3 nasion. Gatunek wprowadzony w XVII z rejonu Bałkanów. Liście kasztanowców są uszkadzane przez gąsienice motyla – szrotówka kasztanowcowiaczka (*Cameraria ohridella*). W uprawie odmiana pelnokwiatowa 'Baumannii'.

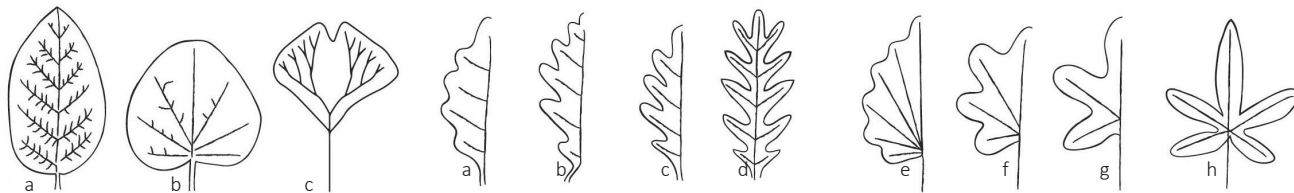

Liście złożone: a - dłoństozłożone, b - nieparzystopierzastozłożone, c - parzystopierzastozłożone

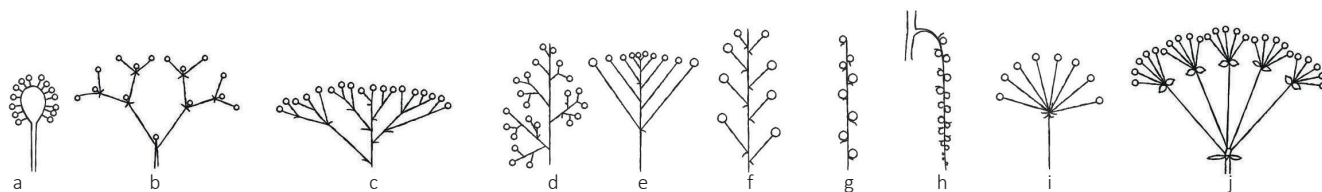

Ustawienie liści: a - okółkowe, b - skrętoległe, c - naprzeciwległe

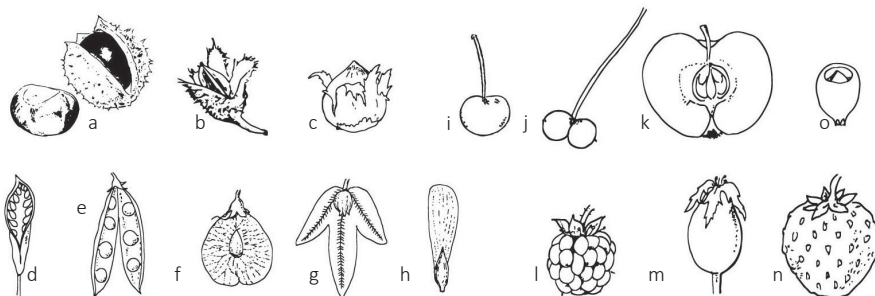

Unerwienie: a - pierzaste, b - dłońaste, c - widlaste

Wcięcia blaszki liściowej: a - liść pierzastowrębny, b - pierzastokłapowany, c - pierzastodzielny, d - pierzastosieczny, e - dłońastowrębny, f - dłońastokłapowany, g - dłońastodzielny, h - dłońastosieczny

Typy kwiatostanów: a - główka, b - wierzchołka dwuramienna, c - podbaldach, d - wiecha, e - baldachogrono, f - grono, g - kłos, h - kotka, i - baldach, j - baldach złożony

Owoce: a - torebka (kasztanowiec), b - orzeszek (buk), c - orzech (leszczyna), d - mieszek, e - strąk, f - skrzydlak (wiąz), g - orzeszek (grab), h - skrzydlak, i - pestkowiec, j - jagoda, k - owoc pozorny (jabłoń), l - owoc zbiorowy (malina), m - owoc pozorny (róża), n - jagoda pozorna, o - osnówka (cis)

